

Huvudman

Malmö kommun
malmostad@malmo.se

Beslut

Datum 2024-10-04

Dnr 2023:5501

Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av grundskola Lindeborgsskolan i Malmö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 19 december 2023

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 genomfört en tillsyn av Lindeborgsskolan i Malmö kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisning av behöriga och legitimerade lärare, extra anpassningar och särskilt stöd, åtgärder mot kränkande behandling, disciplinära åtgärder, dokumentation i betygskatalog, frånvaroutredningar samt åtgärdande arbete för att skapa studiero.

Skolinspektionen har den 19 december 2023 beslutat att förelägga Malmö kommun att senast den 17 maj 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, åtgärder mot kränkande behandling och disciplinära åtgärder. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Malmö kommun en anmärkning rörande dokumentation i betygskatalog.

Malmö kommun har den 17 maj 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Skolinspektionen har vid besök på skolan den 4 september 2024 genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Malmö kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälppts.

Motivering av beslutet

Avhjälpta brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 19 december 2023 att det fanns brister i arbetet med extra anpassningar på skolan då det fanns elever som hade behov av stöd i form av extra anpassningar som inte fick sådant stöd. Skälet till att eleverna inte fick det stöd i form av extra anpassningar som de var i behov av var att lärarna inte alltid hann göra de förberedelser som behövdes för att kunna genomföra extra anpassningar och inte heller hann ge eleverna individuella extra anpassningar de var i behov av under lektionerna.

Av huvudmannens redovisning framgår följande. För att säkerställa att de elever som av lärare identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen så kommer de extra anpassningarna att från läsåret 2024/2025 dokumenteras i grundskoleförvaltningens lärplattform för att ge skolläring och elevhälsoteam möjlighet att stötta personalen samt följa upp arbetet. Vidare har nya mötesstrukturer skapats för att ge bättre samverkansmöjligheter mellan pedagogerna och elevhälsoteam för tvärprofessionella dialoger. I arbetslagen F-6 kommer frekventa elevhälsomöten hållas där personalen från elevhälsan deltar samt möjligheter till öppen konsultation med elevhälsoteamet. I arbetslag 7-9 kommer elevhälsomöten samt mentorsuppföljningar genomföras. För samtliga möten avses att säkerställa, följa upp och utveckla arbetet med extra anpassningar samt ledning och stimulans.

Vid Skolinspektionens besök på skolan den 4 september uppger samtliga intervjugrupper att eleverna får de extra anpassningar som de är i behov av. Eleverna berättar att de får den hjälp de behöver och att de kan ta del av stöd såsom extra uppgifter och läxhjälp. En elev säger att lärarna anstränger sig och försöker hitta flera olika lösningar för att eleverna ska nå godkända kunskaper. Flera lärare och representanter för elevhälsan uppger att eleverna erhåller de extra anpassningar de är i behov av, men att det finns utmaningar med anledning av skolans stora klasser. En lärare uppger dock att denne inte har förutsättningar att ge alla de elever som är i behov av extra anpassningar detta. Samtliga intervjugrupper uppger vidare att extra anpassningar på gruppnivå, vilket hanteras inom ledning och

stimulans, och elevernas individuella extra anpassningar kommer framöver att dokumenteras i en lärplattform för uppföljning. Rektorn får i intervju bemöta lärares utsaga om att en lärare inte alltid hinner med att tillgodose extra anpassningar till alla elever. Rektorn svarar att denna information inte nått hen, men säger att skolans nya struktur kring dokumentering och uppföljning av extra anpassningar ska bidra för att säkerställa att alla elever erhåller de extra anpassningar som de är i behov av.

Anmäla elevers behov av särskilt stöd

Vidare framkom av Skolinspektionens beslut den 19 december 2023 att lärare inte alltid anmäler till rektorn om de befärar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Skälet till att skolans rutin, att lärare ska ansöka om hjälp hos elevhälsan, inte alltid följs var att lärarna inte hinner genomföra den pedagogiska kartläggning som ska bifogas till anmälan.

Av huvudmannens redovisning framgår följande. Grundskoleförvaltningen har beslutat om att anmälan till rektor om utredning om särskilt stöd ska framöver ske via ett digitalt formulär som tas emot av elevhälsan i ett digitalt verktyg som börjar användas läsåret 2024/2025. Det digitala formuläret ska föregå en utredning av en elevs behov av särskilt stöd.

Vid Skolinspektionens besök på skolan den 4 september uppger samtliga tillfrågade intervjugrupper att lärare anmäler till rektorn om de befärar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar i den ordinarie undervisningen. Lärarna uppger att så är fallet och representanter för elevhälsan samt rektorn säger att det är deras uppfattning att alla lärare anmäler. Samtliga intervjugrupper uttrycker också att anmälan sker i enlighet med ny upprättad rutin, men att förfarandet är relativt nytt vilket innebär att det inte gjorts särskilt många anmälningar i nuläget. En lärare uppger dock att denne anmält i enlighet med den nya rutinen och att denna fungerat bra.

Särskilt stöd

Det framkom också av Skolinspektionens beslut den 19 december 2023 att det fanns brister i arbetet med särskilt stöd på skolan då de behov av särskilt stöd som eleverna enligt genomförd utredning har, och de särskilda stödåtgärder som utredningar visar behövs för att tillgodose dessa behov, inte alltid skrivs in i elevernas åtgärdsprogram.

Av huvudmannens redovisning framgår följande. En utbildningsinsats har genomförts för att säkerställa att det i skolans framtagna åtgärdsprogram framgår det faktiska behovet av särskilt stöd som en utredning visar att en

elev har och de åtgärder som enligt utredningen behövs för att tillgodose detta behov. Skolan har även skapat förutsättningar för ett tvärprofessionellt forum för elevhälsan där utredningar diskuteras för att säkerställa att alla professionernas bedömning beaktas utifrån elevernas konstaterade behov. Skolans elevhälsoteam har även haft stöd från grundskoleförvaltningens centrala specialistteam i dessa processer.

Vid Skolinspektionens besök på skolan den 4 september uppger några lärare i intervju att elevernas behov av särskilt stöd enligt utredning, och de stödåtgärder som behövs för att tillgodose dessa behov, skrivs in i elevernas åtgärdsprogram. Dock uppger andra lärare att åtgärdsprogrammen utformas utifrån de stödåtgärder som skolan har möjlighet att ge, inte efter elevens behov. Av intervju med representanter för elevhälsan framgår att elevernas åtgärdsprogram utformas efter de stödåtgärder som skolan har möjlighet att ge eleverna och inte efter elevens behov av stödåtgärder enligt utredning. Rektorn får i intervju bemöta utsagorna om dels att elevernas behov av särskilt stöd enligt utredning och de stödåtgärder som behövs för att tillgodose dessa behov skrivs in i elevernas åtgärdsprogram, dels om att åtgärdsprogrammen fortsättningsvis utformas på sådant vis att det endast framkommer stödåtgärder som skolan har möjlighet att ge. Rektorn uppger att hen tydliggjort till elevhälsan att det i elevernas åtgärdsprogram ska framgå de stödåtgärder som behövs för att möta elevens behov av särskilt stöd enligt utredning och att det ligger i rektorns uppdrag att i annat fall organisera om ytterligare stödåtgärder krävs för att möta elevens behov.

Av huvudmannens yttrande framgår att tidigare nämnda insatser att säkerställa elevens behov av särskilt stöd säkerställs utifrån en analys i respektive ämne och skolsammanhang. Vidare uppger huvudmannen att skolan inom sitt systematiska kvalitetsarbete gjort bedömningen att höja skolans elevhälsokompetens är ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde för det utvecklingsarbete som genomförs i samverkan med huvudmannens centrala specialistteam. Genom kvalitetsdialoger som huvudmannen regelbundet genomför följs skolans förbättringskapacitet upp utifrån de åtaganden skolan har för innevarande läsår och dess effekter på individstruktur- och processnivå. I kvalitetsdialogen diskuteras även hur huvudmannen kan bidra till mer gynnsamma förutsättningar för skolan. Slutligen uppger huvudmannen i yttrandet att huvudmannen säkerställt att skolan skapar de förutsättningar som krävs för att ge eleverna det särskilda stöd som de behöver.

Rättslig reglering***Extra anpassningar***

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Anmäla elevers behov av särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan vid sådan utredning, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Särskilt stöd

Enligt 3 kap 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas

Skolinspektionens bedömning

Det framkommer i intervju med några lärare att elevernas behov av särskilt stöd enligt utredning, och de stödåtgärder som behövs för att tillgodose dessa behov, skrivs in i elevernas åtgärdsprogram. Det framkommer dock i intervjuer med några andra lärare samt med representanter för elevhälsan att de stödåtgärder som skolan har möjlighet att ge är de stödåtgärder som skrivs in i elevernas åtgärdsprogram, inte de stödåtgärder som eleven enligt utredning har behov av. Mot bakgrund av rektorns uppgifter och huvudmannens yttrande gör Skolinspektionen dock bedömningen att Malmö kommun inte brutit mot bestämmelserna i denna del. Av ovan

redovisade omständigheter framkommer inte heller annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav i övrigt inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet har följts i denna del och att bristerna inom detta område är avhjälpna. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 19 december 2023 att det fanns brister i skolans åtgärdande arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling då personal på skolan inte alltid agerade och anmälde till rektorn då en elev kan ha utsatts för kränkande behandling. Förekomsten av verbala kränkningar, grovt språk och exempelvis lavetter hade normaliserats och därför agerade och anmälde lärarna endast då en elev kunde ha blivit utsatt för en grov kränkning.

Av huvudmannens redovisning framgår följande. Samtliga skolor i grundskoleförvaltningen hanterar från och med vårterminen 2024 processer kring elevers upplevelse av kränkande behandling i ett digitalt verktyg. I det digitala verktyget sker rapportering, ansvarsfördelning, utredning, dokumentation och uppföljning. Samtlig personal på skolan har fått information om att kränkande behandling ska anmälas i det digitala verktyget. Vidare har elevhälsans personal hållit i utbildningsinsatser för skolans personal om hur anmälan och utredning görs i det digitala verktyget. Skolledningen har också skapat forum för kollegiet att diskutera vad som utgör en kränkning i syfte att skapa mer enhetlig förståelse för vad en kränkning är samt vikten av att göra en anmälan och utredning. Det har även genomförts flera utbildningsinsatser av främjande och förebyggande karaktär i arbetet mot kränkande behandling och dialoger har genomförts med personal, föräldraråd och elevråd.

Vid Skolinspektionens besök på skolan den 4 september framgår av elevintervjuer att eleverna känner förtroende för att de kan vända sig till en lärare eller annan i personalen om de skulle anse sig vara utsatta för kränkande behandling. Flera elever uppger att lärarna skulle ingripa om de ser eller hör bråk och nedsättande ord. Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att de utbildningsinsatser som hållits samt de forum som genomförts om kränkande behandling har bidragit till en ökad samsyn och medvetenhet om vad som utgör en kränkning, att samtlig personal ska agera när de får kännedom om kränkningar samt hur en anmälan om kränkande behandling ska göras. Det framgår vidare att anmälan om kränkande behandling ska

göras när en elev anser sig utsatt för kränkande behandling. Skolans personal har nu som rutin att anmäla allt som kan utgöra en kränkning.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av förordning (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.1 Normer och värden, framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Vidare framgår att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet har följts i denna del och att bristerna inom detta område är avhjälpna. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 19 december 2023 att skolan använde disciplinära åtgärder i strid med författningarnas krav. Det gällde att ogiltig frånvaro användes som disciplinär åtgärd när närvarande elever inte ansågs delta i undervisningen, tramsade eller självmant valde att lämna lektioner.

Av huvudmannens redovisning framgår följande. Rektorn har tillsammans med övrig skollledning genomfört informationsinsatser gällande regelverket för vad som betraktas som disciplinära åtgärder enligt 5 kap. skollagen. Det har också genomförts informationsinsatser med undervisande personal där fokus har varit grundskoleförvaltningens anvisningar för registrering av frånvaro för att säkerställa att samtlig personal har kunskap om hur anvisningarna ska användas. Grundskoleförvaltningen har en framtagen åtgärdstrappa i syfte att stödja skolorna när disciplinära åtgärder kan vara aktuella. I denna åtgärdstrappa framgår att frånvaroregistrering inte kan användas som disciplinär åtgärd. Skolledningen har initialt följt upp med elever att frånvaroregistrering inte används som disciplinär åtgärd och det har vid denna uppföljning inte framkommit uppgifter om att det fortsatt pågår. Skolledningen kommer kontinuerligt att följa upp att frånvaroregistrering inte används som disciplinär åtgärd.

Vid Skolinspektionens besök den 4 september framkom i intervjuerna följande. Frånvaroregistrering i form av ogiltig frånvaro används inte som en disciplinär åtgärd. Frånvaroregistrering används i form av "sen ankomst" i antal minuter, "deltar ej" samt "avviker" när elever är sena till lektioner, inte aktivt deltar och tramsar på lektionerna eller när elev självmant lämnar lektionen. I lärarintervjuer framgår att lärarna endast registrerar elever som ogiltigt frånvarande om elever inte dyker upp på lektioner utan att eleverna eller vårdnadshavare meddelat frånvaro och anledningen till detta.

Rättslig reglering

Av 5 kap. skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning

och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet har följts i denna del och att bristerna inom detta område är avhjälpna. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Dokumentation i betygs katalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 19 december 2023 att Lindeborgsskolan inte levde upp till författningarnas krav när det gäller dokumentation i betygs katalog. Det fanns felaktigheter i betygs katalogen avseende ämnet modersmål. Detta då det för vissa elever i betygs katalogen helt saknade notering i form av betyg, horisontellt streck eller siffran 2 eller 3.

Av huvudmannens redovisning framgår följande. Grundskoleförvaltningen har fattat beslut om en rutin för hantering av betygs kataloger avseende ämnet modersmål för att säkerställa att författningarnas krav följs. Den beslutade rutinen säkerställer att det endast finns en betygs katalog för ämnet modersmål per skola. Hantering och signering av betygs katalog sker framgent på varje skola.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs.

Av Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123) framgår av 6 § att beslut om betyg i grundskolan ska föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Det ska framgå av betygs katalogen om ett ämne har avslutats. En betygs katalog i grundskolan ska, enligt 9 §, innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Vidare ska, enligt 10 §, siffran 2 bland annat anges i ämnena moderna språk (elevens val eller språkval), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap.

12 § skollagen. Beslut om att inte sätta betyg i grundskolan ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen markeras med ett horisontellt streck.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Christina Aro Östgren

Beslutsfattare

Signerat av: Christina Aro Östgren

X David Carvajal Winberg

Föredragande

Signerat av: David Carvajal Winberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Gustav Nilsson medverkat.